

**Põllumehed – mesinikud, nende suhted. Taimekaitse ja mesindus, vastuolud
Kokkuvõtte loengust Põlvamaa Mesinike Seltsi õppusel 27. novembril 2009.a.
Lektor Raimo Kiudorf, leping PR-6-1.5-14**

**Mesindusõppus toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa
Liit**

Vaatleme järgmisi teemasid:

1. Põllumeeste, aednike ootused heade saakide saamiseks. Vastuolud mesinikega.
2. Kultuurid - millised on meetaimed, kuid vajavad heade saakide andmiseks taimekaitset. Ohu aeg mesilastele.
3. Kuidas on muutunud info taimekaitsemürkide kohta. Kui tõene see on?
4. Kuidas aru saada, et mesilaspered on kahjustunud mürgist, abistamise võimalused.
5. Seadusandlus taimekaitsetöödel.
6. Seadusandlus naabrisuhtes, naabrussuhete head tavad

TEEMA 1.

Põllumehed, et ellu jääda, peavad siiski mürke kasutama, on odavam kui umbrohu või kahjurite haiguste tõrje teiste vahenditega. Oluline on, et tõrje tehtaks õigel ajal, õigete vahenditega. Siin saavad mesinikud midagi ära teha. Rääkige põllumeestega, võttes kaasa peepurgi, millal ja millega tõrjet teha. Selleks mesinikud peaks midagi teadma mürkidest, mida ma täna püüangi teha.

Jälgige ümbruskonna põlde, kui mõni põld on umbrohtunud, algab umbrohtude õitsemise. Rääkige põllumehele, mis oht võib varitseda mesilasi, kui nüüd umbrohtutõrjega hilineda.

Konfliktid põllumeeste mesinike vahel tekib siis, kui tõrjetööd tehakse valel ajal. Halvem on olukord ehk individuaalsektoris, kus teadmised mürkidest on väga minimaalsed. Sageli tehakse pitsimisi igaks juhuks. Peale selle on näiteks alevites aednikke väga palju, kuidas siin leida kontakte?

Mesinikud saavad palju ära teha kuna ka neid on alevites palju. Andke naabritele vajalikku infot. Seal kus palju aednikke, oht mesilastele palju suurem, saada mürgitatud. Kahjustatud saavad üksikud pered. Suurpõllumajanduses aga kogu mesila.

TEEMA 2.

On kultuure, mis ilma taimekatseta saaki ei anna, või on saak viletsa väljanägemisega, väike.

Mesinikel on oluline teada, millal algab oht, et mesilased võivad saada mürgistuse. Saame jälgida naabreid, tunda huvi mille, kelle vastu, ning millega tõrjet tehakse. Pärast tänast loengut saate anda soovitusi mürkide kohta.

Alates kevadest:

- Õunapuud – lehetäid, õielõikaja
Tõrje aeg – õiepungade eraldumisfaasis. Tõrje õitsemise ajal ei anna mingit efekti.
Fastac; Decis; Karate – 0,02%
- Maasikas; vaarikas – õielõikaja, vaarikamardikas.
Tõrje aeg – enne õitsemist, lehtedel triibud.
Preparaadid samad – Coltix; Betanool.
- Raps – kõrrelised umbrohud, nende tõrjel Lontrel; fusilad – linnurohi, litterhein õitsevad.
Haigustele – Folicur; Juventus; Amistar – õitsemise ajal – valge mädanike tõrjeks.
Kahjuritele – Alphaguard; Fastac – enne õitsemist.

Augustikuus ei peaks olema probleeme, aga siiski. Teraviljapõldudel õitseb sügisene seakupp ja piimohakas. Nektarit tuleb päevas + 0,5 0 0,7 kg.

Nüüd aga talumehed töötlevad põldu Raundupiga, et koristamine oleks lihtsam. Otsene Raundupi kahju selgusetu, aga koguproduktid, kuidas mõjutavad? Esiteks mesilaste suremist. NB! Võta kontakt talumeestega, selgita, et tee tõrje õhtul, kuigi kasumlikkus mesinikule võib olla väike, õietolmu jääb ikka mürk, suur saastub.

Kui õige on info mürkide ohutuse kohta, nagu oleks mürgid Fastac, Decis, Karate, Alphaguard ohutud mesilastele. Tegin katse 0,02%-lise Fastaciga. Märgistasin mesilased põllul, kuhu panin nõu suhkrulahuga, kus sees Fastac. Lennuava ees surnud määrgistatud mesilased. 100 mesilasest, kes olid määrgistatud oli lennuava ees surnud 68. Need mürgid võivad olla küll suhteliselt ohutud, kuid mitte täielikult. Mürgitusoht algab seoses kultuuride õitsemise algusega, kahjurite haiguste esinemishulgaga. Kahjustajate hulk aga oleneb ka talve pakasest, sademetest. Oleneb inimeste rahakotist, mürgid pole just odavad. Oleneb inimeste oskustest, teadmistest, kuidas mürke kasutada. Siin saavad mesinikud ulatada oma abistava käe soovitades õugeid mürke, aegu.

Üldsoovitus: ära tee taimkaitset igaks juhuks, vaid ainult äärmisel vajadusel.

TEEMA 3.

Info mürkide toime ja ohutuse kohta on ikkagi vähene, sageli tahtlikult vähene. Eks taga ole tohutud rahad, suurfirmad. Meile tundud GMO reklaamijad firmad nagu Syngenta, BASF, Monsanto.

Monsato on tuntud just Raundupi reklaamijana. Praegu teame ainult seda, kuidas mõjub mürk otseselt. Küsimused:

- Kuidas mõjuvad laguproduktid?
- Milline on mürkide koosmõju? Tuleks uurida mürke nii nagu ravimite puhul see toimub.
- Mis moodustub mees mürkide lagunemisel? On ju mesi tohtu ühendite kogum.
- Mis toimub mürgiga taimes? Näiteks Fastac on taimes kuni 3 nädalat, aga seega ka õietolmus, nektaris.

Mõni sõna herbitsiid Raundupist, mis hävitab kõik rohelise. Aegselt nimega Glüfosglüfosaat. Reklaam algul, parim, ohutum mürk. Laguneb H₂O, N, P₂O₅ – C. Takistab lämmastiku omastamist. Mis ühend seda teeb? Kuhu see lagunemisel kaob? Vastust pole. Ilmnes, et Raundup on tekitanud mesilastel määrgistust.

Raundupi sünonüüme väga palju:

Clyfos

Clyphomax

Clyphosan

Orugan

Ranger

Radeo

Raundup Classic

Raundup Bio

Raundup Cold

Raundup Spray

Taifun

- Probleem on ka selles, et hävitades umbrohte viljapuu reavahedes, kus õitsevad umbrohud, määrgitame mesilasi.
- Kasutame nisupõllul enne koristust defoliandina (õitseb piimohakas).
- Kasutame kartuli põldudel dessikandina, jälle õitsevad umbrohud. Hävitame

mesilasi. Praegu ei räägi sellest, mis jääb kartuli mugulatesse, teradesse.

Mitac – lestade tõrjeks. Keelustati nõukogude ajal. Praegu uue nimega, mesinduses Bipiin.

BTB – bioksibacilliin, keelati, mõjutab pärilikkust, nüüd kasutusel GMO väljatöötamisel.

Siin lihtsalt mesinikul pole midagi eriti teha.

TEEMA 4.

Mis annab infot, et pere on mürgitatud?

- Pere jääb nõrgaks, suvel silmaga raske märgata. Mesilased surevad korjel, saades otse kontakti mürgiga.
- Perest tuuakse välja avashauet. Perre on toodud õietolmu, mis on saastatud mürgist, õietolmus mürgijäägid. Mürgi kontsentratsioon väike. Mesilased söötes vaklu suuraga, milles mürk, lõpptulemusena tapavad haudme. Labor siin mürki ei tuvasta, kuna määratakse puhast mürki, aga siin juba mürgi laguproduktid. Mida teha? Võtke välja suira kärjed. Asendage suur kas tagavara suurakärgedega või pärimi, piima suhkrulahuga.
- Lennuava ees surnud mesilased väljas keelis, nagu oleks nälg. Tunnus võib olla kas kogu mesilal, või mõnel üksikul perel. Kui üksikul perel, siis on mürgistus pärit individuaal aiast. Mida teha? Andke vedelat suhkrulahu, ehk olukord leevendub. Tõenäoliselt hävivad kõik selle põlvkonna lennumesilased. Pritsitud on õitsvaid taimi või mürgiga, mis on liiga tugeva kontsentratsiooniga.

TEEMA 5.

1. Ei tohi pritsida õitsvaid taimi. Erandid

Juventus

Amistar

Folicur

2. Informeeri mesinikke 2km raadiuses, kus taimekaitset tehakse. Probleemid:

- kust teada, kus pered asuvad
- kelle mesilaspered need on
- aga kui tuleb vihm ja segab planeeritud taimekaitsetöid?
- pere tugev - 30-40 kärge, mis teha?

3. Kasuta õigeid pestitsiide õigel ajal, õigel kontsentratsioonil.

4. Pritsi õhtu hilja või hommikul vara, kui ei lenda mesilased.

Kui näete seda, mis mesilasi võiks kahjustada, teatada TTJ 79 94 551 – Põlva; 7 422 975 – Tartu.

TEEMA 6.

Praegu seadusandlust pole, mis reguleeriks naabrisuhteid. Üldsäte: Hoia heanaaberlikke suhteid? See on mittemidagi ütlev. Kui vaadata naaberriike, kuidas seal olukord, naabrisuhetes on lahendused (Soome soovitusel).

- Naabripäärist 2 m vähemalt tarude asukoht.
- Hekk 1,5-2m kõrgusega, naabri piiril.
- Hoiata naabreid, kui läbivaatus.
- Vaheta emad tõuliste emadega.
- Räägi naabritega meepurgi abil.

On naabreid, kes on vihased kogu maailma peale. Siin ei aita midagi mesiniku hea jutt. Igas probleemses kohas oma lahendused.

Järgnes diskussioon ja omavaheline arutelu.

Aruande koostas: Raimo Kiudorf

Tel 50 89 656